

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző: *Rózsás Sándor*

Cím: **ANGYALFÖLD**

Forrás: *Kabala lép*

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

384,35

Hely

Idő:

455

Személy:

Helyszám:

Angyalföld... A felszabadulás előtt a kerület nevét is el akarták rabolni. Magdolnavárosnak keresztelték. Ez a név azonban csak az utcanevtáblákon szerepelt, a XIII. kerületiek mindig büszkén angyalföldieknek vallották magukat. Az urak félték Angyalföldtől. Félték a kormos, zsúfolt gyárak népétől, a bérkaszárnyák lakóitól, a „Vörös Váci út” kemény választótól.

E kerület gyárai mögött nem áll évszázados történelem. A múlt század második felében és a XX. század első évtizedeiben nőttek itt ki sorjában a gyárak. Ekkor született a Friedrich Siemens, amelyet a felszabadulás előtt a sok baleset miatt csak halálgárnak neveztek, ekkor épültek a Ganz Hajó és a Láng, a tőkéseknek sok hasznát, de a munkásoknak embertelen munkakörülményeket „nyújtó” fabódéi.

A felszabadulás utáni tíz esztendőben a XIII. kerület is megváltozott. A gyárak egy része, mint gyermek a kinőtt ruhát, levetkőzte régi nevét. A Friedrich Siemensből Acélöntő és Csőgyár, a Ganz Hajóból Gheorghiu-Dej Hajógyár, a Magyar Phillips Művekből Magyar Adócsőgyár lett. Megváltozott a gyárak képe is. Új épületekkel bővült a többi között a hajógyár, az Acélöntő és Csőgyár és a Láng Gépgyár. A meglévő üzemek mellett újak épültek. Angyalföld panorámájához ma elengedhetlenül hozzátartozik a mindössze néhány éves Autóvillamosági Gyár és a Konverta modern, világos épülete.

Mit gyártanak az angyalföldi üzemek?

Testes árjegyzék kerekedne belőle, ha a csaknem másfélszáz üzem minden termékét fel akarnók sorolni. Hiszen egy-egy üzem is sokféle cikket gyárt, egy-egy üzemi mintakollekció is nem egy esetben több oldalas fü-

zet lenne. Nézzük csak ezt meg néhány üzemben. A Paszománygyár például — amely nem is tartozik a kerület nagy üzemei közé — fügönnyrojtót, madeirát, válltömőt, cérnagombot, selyemzsinórt és ruhadíszeket, a Kontakta foglalatokat, dugaszoló aljzatokat, dugókat, kapeszókat, vasalócsatlakozásokat, villásdugókat, a Cserép- és Dízkerámia Szövetkezet műanyag gyermekjátékokat, művészi kerámiákat, lámpatesteket, lámpaernyőket, hamutartókat és gyógyszerári üvegedényeket készít.

De nem ezek a jellegzetes termékei a XIII. kerületnek. Angyalföld nevének hallatakor mindenki önkénytelenül a hajógyárra, a Láng Gépgyárra, az Elzett Vasárugyárra, azaz a kerület legjelentősebb üzemekre gondol. Nézzük csak meg, mit készítenek ezek? A Gheorghiu-Dej Hajógyár legfontosabb gyártmánya az 1100 tonnás hajó. Hossza csaknem 65 méter. A hajót a legnagyobb kényelemmel rendezik be. A kabinokban hideg-meleg

folyóvíz, telefon teszi kényelmesebbé a matrózok életét, s emellett külön szalon is áll rendelkezésükre. A gyár másik híres terméke a 100 tonnás úszó-forgódarú. Ennek magassága a gémmel együtt 47 méter.

A Láng Gépgyár messzeföldön híres turbináiról. Turbinái mellett fontos gyártmányuk az erőművi kazánok, amelyek óránként 50 tonna gőzt termelnek. Sok Diesel-motort és különböző vegyipari gépeket is készítenek.

Az Elzett Vasárugyárban épület- és szekrényzárakat, lakatokat, épület- és bútortvasalásokat gyártanak. 1955-ben két új lakattípust készítenek. Az új típusú lakatok ugrókenyegre rézházás, cilindrendszerű lakat. Ebben az évben korszerűsítik a páncéllakatokat is.

Érdemes egy kicsit elidőzni annál, hogy mi mindent gyártanak egy nap alatt az angyalföldi üzemek. A Kontaktagyárban egy nap alatt 42 000 darab szerelvény készül el. Az Acélöntő és Csőgyárban mintegy 100 000 forint értékű öntöttvas nyomócső és acélöntvény. A Dux Gépihurkoló Szövetkezetben 2000—2200 darab gyermekpülőver, kardigán és kulikabát. A Kender- és Jutagyárban annyi szövet, amely Budapesttől Hatvanig érne. A Gyapjúmosóban annyi különböző női kabát és női ruhaszövet, amelyből öt és félezer női ruha készülhetne. Az Evőeszköz- és Acélraúgyárban pedig több, mint 20 000 darab különböző evőeszköz (emellett különféle ollók és. manikűr-készletek). Az An-

gyalföldi Bútorgyárban 18 kombinált, szekrény és emellett gyermekszékek, virágállványok, fali könyvespolcok, óvodai berendezések.

Nem lehet azonban szó nélkül hagyni a Darugyár 5 tonnás portáldaruit, Scott-rendszerű kazánjait, a Magyar Felvonógyár személy- és teherfelvonóit, a Hópalackgyár ampulláit, hópalackjait és az Ipari Lánggyár legkülönfélébb, az ipar

minden területén használatos láncait. A felsorolás persze nagyon csonka, de ki győzné számba venni az angyalföldi üzemek valamennyi termékét?

Hova jutnak el az angyalföldi üzemek termékei?

Ha térképen akarnók kitűzdelni kis zászlócskákkal azokat az országokat, ahová az angyalföldi üzemek szállítanak, az öt világrész térképére és sokszínű zászlócskára lenne szükségünk. Csak az Elzett-gyár 50 országba szállít zárákat, lakatokat. De nézzük csak meg a többieket is.

A Budapesti Szerszámgyépgyár esztergapadjai eljutnak Argentínába, Brazíliába, Olaszországba, Romániába, Kínába, Koreába, Bulgáriába. A Magyar Felvonógyár modern, kényelmes, üzembiztos felvonóit ismerik a Szovjetunióban, Törökországban és Libanonban is. Az Autóvillamosági Gyár gyártmányai ismertek Lengyelországban, a Kender-Juta zsáksző-

vetei Svájcban és Olaszországban. A Kontakta gyártmányai piacra találtak Törökországban, Görögországban, Hollandiában, Indonéziában, Szíriában, a Közel-Keleten és a nyugati államokban egyaránt. A Cserép- és Dízkerámia Szövetkezet ízléses készítményeit szívesen vásárolják Dániában, Dél-Amerikában és Belgiumban is.

Mint ez a néhány példa is mutatja, Angyalföld gyárai világhírnévre tettek szert. Ezt a hírnevet kemény munkával vívták ki és még keményebb munkával kell öregbítenők.

Kik dolgoznak az üzemekben?

A kerület üzemekben körülbelül naponta félszáz ezer munkás tevékenykedik. Egyikük-másikuk már országos hírre tett szert, a legmagasabb kitüntetésekben részesült. A hajógyárban dolgozik Kolhanek József, a szocialista munka hőse. A szomszéd üzemben, a Darugyárban Vári Pál érdemelte ki ezt a kitüntetést. Megbecsültek a kerület Kossuth-díjasai is. Rátkovszky Ferenc az Elektromos Műveknél, Keilwert Vilmos a Láng Gépgyárban, Jánosik János, Pappert Ádám és Rajnák Mihály a hajógyárban kapták meg eddig ezt a kitüntetést.

A felszabadulási versenyben most új hősök születnek. Az üzemek di-

a. Vi. csőségtábláira nap nap után újabb nevek kerülnek fel. A hangosbemondók addig kevésbé ismert neveket röppentenek szét az üzemekben. A legkülönbözőbb foglalkozású munkásokat most egy cél lelkesíti: kivívni üzemük számára a verseny első helyét, elnyerni a felszabadulási serleget.

Csak egynéhány nevet a legjobbak közül. Az Acélöntő- és Csőgyárban állandóan az elsők között halad Balázs József formázó. A Kontaktában Monyok József bakelitsajtoló nevét és 211 százalékos teljesítményét népszerűsítik. A Hőpalackgyárban Máté Edit ampullagép-etető 130 százalékos teljesítménye mellett 75,2 százalékban exportminőségű ampullát gyárt. De sorolhatnánk még sokáig a neveket. Oszvald Béla sztaňanovista fűrését az Autóvillamossági Gyárból, Bazsika Béláné cérnagombkészítőét, a Paszománygyárból, Fancsali András öntőét a Budapesti Szerszámgyégyárból, Csete Józsefné fényezőét az Angyalföldi Bútorgyárból és még sok más és más nevet, azokét, akik kimagasló eredményekkel vívták ki dolgozótársaik megbecsülését.

Ezeket a neveket mindenütt ismerik az üzemekben. Ismerik eredményeiket is. Ők tartják az előretolt állásokat a felszabadulási verseny termelési ütközeteiben. A gyárak jó munkája azonban nemcsak tőlük

függ, hanem a „derékhadtól“ is. Azoknak a munkájától, akiknek nevét még nem kapta szárnyra a hír, de nap nap után szívósan törekednek termelésük egy-kétszázalékos emelésére, munkájuk minőségének megjavítására. Tíz- és tízezer ilyen munkás dolgozik Angyalföld üzemeiben. Nevüket felsorolni lehetetlen. De munkájuk eredménye testesül meg Angyalföld minden termékében, gépekben és textiliákban, bútorokban és villamosfelszerelési cikkekben.

„Vörös Csepel vezesd a harcot, Váci út felelj neki“ — egy régi munkásmozgalmi dal ismert szavai ezek Vörös Csepel most új harcra hívta az ország üzemeit. Angyalföld és a Váci út a felhívásra hagyományaihoz méltó feleletet adott. Újult erővel lángolt fel a harc a tervek teljesítéséért, az elsőbbségért, Angyalföld hírpevének öregbítéséért. Az eredmény már az új élüzem címek odaítélésénél mutatkozott. A kerület másfélszáz üzeme közül 30 érdemelte ki az élüzem címet. A napokban kapták meg a gyárak a kitüntetést. És az élüzem-ünnepségeken új elhatározások születtek. Magasra csapott a régi virtus, hogy mindenki tudomására hozza: Angyalföld nem hagyja magát!

Rókás Sándor